

Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
District West II

Handleiding sportiviteit en respect in het voetbal

september 2010

Inhoudsopgave

- Pag. 1 : Inleiding
- Pag. 2: Leeswijzer
- Pag. 3: De indeling
- Pag. 3: Regionale indeling
- Pag. 4: Het aanstellen van een aanvoerder of leider
- Pag. 4: Het organiseren van een kaderavond
- Pag. 4: Preventieve maatregelen en afspraken (intern)
- Pag. 5: Schriftelijk melden van onregelmatigheden
- Pag. 6: Altijd gele en rode kaarten op wedstrijdformulier vermelden
- Pag. 7: Bedreigende sfeer?
- Pag. 8: Weigeren verder te spelen
- Pag. 9: Het vermelden van een fictieve uitslag op het wedstrijdformulier
- Pag.10: Rol van de waarnemer
- Pag.10: Verzoek om een KNVB-scheidsrechter aan te stellen
- Pag.11: Onderzoek tuchtcommissie
- Pag.11: Hoe te handelen bij collectief wangedrag
- Pag.12: Acceptatie van uitspraken
- Pag.12: Suggesties voor het maken van preventieve afspraken met de tegenstander
- Pag.14: De spelersspas
- Pag.15: Irritatiebronnen rond wedstrijden
- Pag.17: De (club)scheidsrechter
- Pag.17: Ordemaatregelen
- Pag.18: Nieuwe leden of een nieuw team
- Pag.18: Tuchtzaken
- Pag.19: Artikel 33
- Pag.20: Stilzetten als gevolg van incidenten
- Pag.21: Nazorg
- Pag.21: Onderhoud molestatie-, normen- en waardencommissie
- Pag.22: Gedrag ouders bij pupillenwedstrijden
- Pag.22: Uw website
- Pag.22: Ondersteuningsmogelijkheden
- Pag.23: Ons kent ons
- Pag.23: Rapportageformulier voor verenigingen
- Pag.24: Adressen
- Bijlage: Rapportageformulier verenigingen

Inleiding

Spelers, leiders, trainers, ouders, bestuurders, scheidsrechters en toeschouwers zijn wekelijks in grote aantallen actief op en rond de voetbalvelden. Immers, wat is er mooier dan te voetballen op het veld en in de zaal, of als vrijwilliger binnen de club actief te zijn. Sportief bezig zijn in een ongedwongen en veilige omgeving. Veel wedstrijden verlopen gelukkig zonder enig probleem. Met als doel de wedstrijd te winnen, maar als dat niet lukt is er geen man (of vrouw) overboord.

En toch...wekelijks krijgt de tuchtcommissie van de KNVB West II de dossiers van gemiddeld 20 tot 25 (tijdelijk) gestaakte wedstrijden op haar bordje. De redenen: 'weglopers' van het veld, vechtpartijen, molestatie van een scheidsrechter, een opstootje (het bekende duw- en trekwerk) en (club)scheidsrechters die het gemakker van spelers, trainers, leiders of ouders meer dan zat zijn. In eerste instantie is het natuurlijk aan de tuchtcommissie om aan de hand van de landelijke richtlijnen passende straffen uit te spreken. Maar ook kan het districtsbestuur gebruik maken van haar

bevoegdheid om naast deze strafuitspraken teams of zelfs een hele vereniging uit de competitie te nemen. Niet omdat de KNVB dat zo graag wil, maar omdat het soms gewoon niet anders kan.

Sinds 1 januari 2005 voert de KNVB West II een stevig beleid tegen de toenemende agressie in de zaal en op en rond de voetbalvelden. Er gebeuren te veel zaken, die ontoelaatbaar zijn. Veel energie en menskracht wordt daarom gestoken om deze agressie te bestrijden. Niet dat we de verwachting hebben dat er ooit een voetbalseizoen komt waarin geen enkele vechtpartij plaatsvindt of waarin geen wedstrijd wordt gestaakt. Zo realistisch is het bestuur van de KNVB West II ook wel weer. Toch blijft de KNVB West II een actief beleid voeren op het gebied van "sportiviteit en respect in het voetbal". In de eerste plaats om iedereen bewust te laten worden van de verantwoordelijkheden en de mogelijkheden die er zijn om zelf als speler, scheidsrechter, bestuurslid of leider preventieve maatregelen te nemen. Dit alles met als uiteindelijk doel de agressie op en rond de velden te laten afnemen. In ieders belang!

Er speelt echter veel meer. Voetballers, jong en wat ouder, maar ook scheidsrechters, leiders, trainers, ouders en bestuurders moeten (weer) met plezier naar het voetbalveld gaan. Daarvoor is een mentaliteitsverandering nodig, die niet 1-2-3 is te verwezenlijken. Begrippen als sportiviteit, waarden en normen, acceptatie, fatsoenlijke omgangsvormen en eerlijkheid - eigenlijk hele normale zaken - zijn een paar sleutelwoorden die hierbij van groot belang zijn. De bewustwordingscampagne 'wat doe jij om voetbal leuk te houden?' die de KNVB sinds september 2005 voert om sportiviteit op en rond de velden te benadrukken sluit naadloos aan op deze mentaliteitsverandering.

De KNVB kan dit uiteraard niet alleen. Hulp van alle bij het voetbal betrokken personen is daarbij hard nodig. Ook van uw vereniging! Dat dit de verenigingsbestuurders en andere betrokkenen tijd en energie kost is duidelijk. Toch is het de enige oplossing. We moeten gezamenlijk optrekken tegen het geweld op en rond de velden. Zoniet... afijn, dat kunt u zelf wel verder invullen.

De KNVB is bezig het beleid om te buigen; van repressief (alleen maar achteraf straffen uitspreken) naar proactief en preventief (vooraf informeren en waarschuwen). Daarom ook deze handleiding. Communicatie met de leden, de ouders van de jeugdleden, maar ook met de toeschouwers is van wezenlijk belang. Daarom verzoeken wij u (delen van) de inhoud van deze handleiding te plaatsen in uw clubblad en/of op uw internetsite. Iedereen die de voetbalsport een warm hart toedraagt, weet dan waar u als verenigingsbestuurder en wij als KNVB mee bezig zijn. Men wordt zich er dan van bewust dat hij of zij zélf een actieve bijdrage kan leveren aan het bestrijden van het verbale en fysieke geweld op het sportpark of in de zaal. Ofwel: 'Wat doe jij om voetbal leuk te houden?'

Mocht uw vereniging deze handleiding digitaal willen ontvangen, dan kunt u dit aanvragen door een mail te sturen naar de afdeling wedstrijd zaken, west2-competitie-veld@knvb.nl.

Wij adviseren u al uw kaderleden, aanvoeders en leiders van uw teams, maar zeker ook de spelers en speelsters te wijzen op het bestaan van deze handleiding. Het is sowieso van belang uw leden hierover te informeren.

En last but not least: mocht uw vereniging werk willen maken van het ontwikkelen van fair play: neem dan contact op met de afdeling ondersteuning clubbesturen van de KNVB West II. Zij zijn er voor u!

Jozef van der Vooren
hoofd wedstrijd zaken

Leeswijzer

In deze handleiding proberen wij u op chronologische volgorde door het seizoen heen te loodsen. Van het inschrijven van een team tot en met een knallende feestavond aan het einde van het seizoen. Let wel: de inhoud van deze handleiding is zeker geen wet van meden en perzen. U kunt er als vereniging of als team uw voordeel mee doen en het kan een handig hulpmiddel zijn voor het oplossen of voorkomen van problemen waarmee bestuurders en voetballers gedurende het seizoen geconfronteerd kunnen worden.

Per onderwerp worden nuttige tips gegeven waarvan u gebruik kunt maken. Bedenk bij het lezen van deze handleiding dat de KNVB niet al deze tips zelf heeft bedacht. Vaak komen ze voort uit

praktijkervaringen en soms is ook gebruik gemaakt van de kennis van verenigingsmensen waarmee wij de afgelopen seizoenen een gesprek hadden naar aanleiding van gebeurtenissen.

Heeft u zelf een bepaalde ervaring en daar een verrassende, maar praktische en goed werkbare reactie op gevonden, schroom dan niet de afdeling wedstrijd zaken hiervan in kennis te stellen. Deze ervaringen kunnen wij dan weer meenemen in een volgende uitgave van de handleiding. Hierdoor kunnen ook andere verenigingen profijt hebben van uw bijdrage.

De indeling

Het seizoen begint voor ieder team met het inschrijven van het team. Voor veel teams ontvangt de afdeling wedstrijd zaken een verzoek met betrekking tot de tegenstanders. "Liever niet indelen met club X" of "wij willen niet ingedeeld worden met verenigingen uit de stad". Dat soort verzoeken dus. Bedenk voor het indienen van een verzoek dat een ongemotiveerd verzoek of een algemeen verzoek zonder enig pardon ter zijde wordt gelegd. De KNVB is er voor alle leden en heeft de taak alle teams een volwaardige competitie aan te bieden.

Uiteraard zijn er wel mogelijkheden een verzoek in te dienen met als doel uit preventief oogpunt bepaalde teams of verenigingen niet in dezelfde poule in te delen. Wil dit verzoek gehonoreerd worden dan zal het moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. Noem altijd heel expliciet de vereniging of het team waarbij uw team(s) niet wil worden ingedeeld.
2. Vermeld bij het verzoek ook altijd de reden van het verzoek. Geef daarbij ook aan op grond van welke gebeurtenis(sen) en welke wedstrijd(en) in het voorgaande seizoen het verzoek wordt gedaan.
3. Deze gegevens worden altijd gecontroleerd aan de hand van het historisch overzicht tuchtzaken. Aan de hand van de gebeurtenissen wordt er door het hoofd wedstrijd zaken een besluit genomen over het verzoek. Bedenk daarbij wel dat alleen het indienen van een klacht over het gedrag van de spelers van de tegenstander of een wedstrijd met 5 rode kaarten nooit een reden is een verzoek in te willigen. Er moet dus echt wel "iets ernstigs" zijn gebeurd wil het verzoek gehonoreerd worden.
4. Er kan alleen worden verwezen naar gebeurtenissen of wedstrijden uit het voorgaande seizoen. Het heeft dus geen zin een verzoek in te dienen omdat er drie jaar geleden een gestaakte wedstrijd is geweest.

Voorkom teleurstellingen en communiceer als bestuur hierover met de aanvoerders van de teams die een verzoek bij uw bestuur neerleggen. In veel gevallen krijgen wij na een afwijzing te horen: "niet geschoten, is altijd mis". En uiteraard heeft de KNVB het dan weer gedaan omdat een verzoek is afgewezen.

Uiteraard is het altijd mogelijk om over de problematiek rond de indelingen een gesprek aan te vragen met het hoofd wedstrijd zaken of een van de competitieleiders van de KNVB West II.

Regionale indeling

De indeling vindt plaats op grond van de vastgestelde regioindeling voor de competitie. Daar wordt niet van afgeweken. Slechts indien een vereniging voldoet aan de voorwaarden zoals genoemd onder het hoofdstuk "de indeling" kan van deze regioindeling worden afgeweken.

In principe worden eerst alle teams binnen de eigen regio ingedeeld. Kan er binnen die regio geen volwaardige poule worden samengesteld, dan wordt de poule aangevuld met clubs uit een aangrenzende regio.

Indien er voor de poules met teams/verenigingen uit de stad Den Haag en Rotterdam onvoldoende teams zijn, vindt aanvulling plaats vanuit aangrenzende regio's. Voor de aanvulling van deze poules is een roulatiesysteem vastgesteld. Ook van dit roulatiesysteem wordt niet afgeweken. Doelstelling van dit roulatiesysteem is meerledig:

- Er vindt een evenredige verdeling plaats onder teams/verenigingen die in een poule met teams uit de stad Den Haag of Rotterdam worden ingedeeld.
- Het scheidt naar een ieder vooraf duidelijkheid. Alle verenigingen/teams/spelers weten vooraf waar zij aan toe zijn.

- Er is een “toetsingscriterium” op grond waarvan verzoeken om (her)indeling vanwege het niet willen spelen tegen bepaalde teams/verenigingen kan worden beoordeeld.

Het districtsbestuur heeft gekozen voor deze wijze van indelen als gevolg van de vele verzoeken van verenigingen om buiten de eigen regio ingedeeld te worden. Hierdoor leverde het indelen van teams uit de stad Den Haag en Rotterdam zuid problemen op. Daar kwam bij dat de reisafstanden voor de verenigingen in de aangrenzende regio's onacceptabel groot werden. Ook dat leverde weer onvrede op.

Het aanstellen van een aanvoerder of leider

Acceptatie, daar begint alles mee. Als de aanvoerder of leider van een team een daadkrachtige persoon is, die bereid is belangrijke en soms ook minder populaire maatregelen te treffen, dan is daarmee al een hoop gewonnen. Kortom, een aanvoerder die zijn medespelers aanspreekt op ongewenst gedrag en een (jeugd)leider die een ouder van een speler aanspreekt op het feit dat hij/zij negatief commentaar geeft op het spel of op de scheidsrechter.

Een aanvoerder, leider of trainer is het verlengstuk van het bestuur. Samen met de scheidsrechter en zijn assistent-scheidsrechters hebben zij de belangrijke taak om een wedstrijd sportief te laten verlopen. Niets meer en niets minder!

De leider/aanvoerder moet ook in staat zijn daadkrachtig op te treden en niet schuwen impopulaire maatregelen te treffen. Bedenk bij het aanwijzen van een aanvoerder of leider dat deze altijd handelt (of dit juist nalaat!) onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de vereniging.

Het organiseren van een kaderavond

Geadviseerd wordt om voorafgaand aan het seizoen een avond te organiseren voor al het kader van uw vereniging. Betrek hier de aanvoerders en leiders van al uw teams bij, maar zeker ook de trainers en al uw clubscheidsrechters. Maak de avond desnoods ook toegankelijk voor de ouders van uw jeugdleden.

De inhoud van deze handleiding kan als een rode draad gedurende deze avond worden besproken en uiteraard kan het zinvol zijn om vanuit uw bestuur andere afspraken met al uw kaderleden te maken. Het organiseren van een dergelijke avond zorgt er in ieder geval dat het onderwerp “sportiviteit en respect in het voetbal” bespreekbaar wordt gemaakt binnen uw vereniging. Het gaat er immers niet alleen om dat uw eigen leden zich volgens uw gedragsregels en fatsoensnormen gedragen. Ook het reageren op het gedrag van tegenstanders of de acceptatie van toeschouwers op scheidsrechterlijke beslissingen speelt hierin een belangrijke rol.

De KNVB West II kan bij de organisatie van een dergelijke avond een ondersteunende rol vervullen. U kunt hiervoor contact opnemen met de afdeling ondersteuning clubbesturen van de KNVB West II.

Preventieve maatregelen en afspraken (intern)

Regelmatig wordt de vraag gesteld wat verenigingsbesturen kunnen doen om excessen - in welke vorm ook - te voorkomen. Vooropgesteld; niemand kan enige garantie geven dat er in zijn geheel niets zal gebeuren; ook niet wanneer uw vereniging er alles aan gedaan denkt te hebben om afdoende preventieve maatregelen te treffen. Ook hierin willen wij de verenigingen enkele handreikingen doen. De volgende preventieve maatregelen kunnen voor al uw (jeugd)teams van toepassing zijn:

1. Maak aan het begin van het seizoen in een gesprek met spelersgroep, trainers en begeleiders duidelijk wat u van hen verwacht en welk gedrag door uw vereniging in het kader van sportiviteit en respect op en rond de voetbalvelden niet toereert.
2. Organiseer aan het begin of halverwege het seizoen een ouderavond om deze afspraken eveneens te maken met de ouders van uw jeugdleden.

3. Besteedt bij de aanstelling van uw kader voldoende aandacht aan de kwaliteit. Ieder (jeugd)team wordt bij voorkeur begeleid door een daadkrachtige leider, die niet te beroerd is impopulaire maatregelen te treffen. De leider/trainer is het verlengstuk van uw bestuur en dus ook uw visitekaartje bij (uit)wedstrijden.
4. Benoem voor ieder team een sterke aanvoerder, die in staat is - waar nodig - corrigerend en sturend op te treden.
5. Maak in een gesprek met uw kaderleden en zeker ook de aanvoerders duidelijk dat zij uit hoofde van hun functie een voorbeeldfunctie vervullen.
6. In alle geledingen binnen de vereniging zal steeds de nadruk worden gelegd op het accepteren van beslissingen: een ieder moet zich neerleggen bij de beslissingen van een scheidsrechter, een aanvoerder of leider.
7. Indien uw bestuur een clubscheidsrechter moet aanstellen is het van belang extra zorg te besteden aan de aanstelling van zogenaamde "risicowedstrijden".
8. Laat spelers niet per toerbeurt als scheidsrechter optreden bij wedstrijden van het eigen team. Bij veel wedstrijden in het lagere seniorenvoetbal is dit helaas meer regel dan uitzondering, hetgeen tot veel irritatie bij de tegenstander kan leiden.
9. Maak bij al uw assistent-scheidsrechters duidelijk dat zij onderdeel vormen van het arbitrale trio. Zij staan niet langs de lijn met als doel "punten te pakken" voor uw team, maar vormen een onderdeel van het arbitrale trio dat als doel heeft de wedstrijd op sportieve wijze tot een goed einde te brengen.
10. Uw bestuur zal constant aandacht moeten schenken aan de-escalierend, sturend en corrigerend gedrag.
11. Zorg bij alle wedstrijden voor een goede ontvangst van tegenstanders en scheidsrechters. Biedt hen iets te drinken aan en zorg voor begeleiding van uw clubgebouw naar de kleedkamers en van de kleedkamers naar het speelveld. Het lijkt overdreven, maar uit de praktijk weten we dat juist dit aspect nog wel eens achterwege blijft.
12. Worden problemen bij een wedstrijd verwacht: neem tijdig contact op met het bestuur van de tegenpartij en probeer de gerezen problemen op open wijze met elkaar te bespreken.
13. Maak als bestuur beleid op het gebied van het intern straffen van spelers, vooruitlopend op de door de tuchtcommissie uit te spreken straffen. Van belang is wel dat interne straffen altijd voor het eerstvolgende speelweekeinde schriftelijk moeten worden gemeld bij de tuchtcommissie.

Schriftelijk melden van onregelmatigheden

Sinds 1 januari 2005 worden alle onregelmatigheden, zoals (tijdelijke) stakingen, molestaties en rode kaarten wegens ernstig wangedrag op en rond de voetbalvelden door de afdeling wedstrijd zaken opgeslagen in een speciaal daarvoor ontwikkeld bestand. Bij alle voorkomende problemen, verzoeken of gebeurtenissen, wordt teruggegrepen naar dit historische overzicht. We zullen dit historische overzicht toelichten met het volgende voorbeeld:

Van vereniging A krijgt de afdeling wedstrijd zaken het verzoek een waarnemer aan te stellen bij een wedstrijd tegen vereniging X. Als reden wordt aangegeven dat in de voorgaande seizoenen bijna alle onderlinge wedstrijden uit de hand zijn gelopen. Dergelijke verzoeken ontvangen we regelmatig. Als we dan in het historische overzicht kijken, blijkt vaak dat het wel meevalt. Althans, die conclusie moeten wij wel trekken wanneer er geen gele/rode kaarten op het wedstrijdformulier zijn vermeld en alle wedstrijden "gewoon" zijn uitgespeeld. De afdeling wedstrijd zaken kaatst dan logischerwijs de bal terug naar de vereniging.

Anders is het uiteraard wanneer uit het historische overzicht blijkt, dat tussen de twee verenigingen meerdere wedstrijden zijn gestaakt en de verenigingen of teams ook voorgaande seizoenen op gespannen voet met elkaar leefden. Daarom is het belangrijk om gele en/of rode kaarten, wanordelijkheden of (tijdelijke) stakingen bij een wedstrijd te vermelden. Op deze manier kan de afdeling wedstrijd zaken verenigingen of teams nauwlettend volgen en kan de KNVB - indien nodig - passende maatregelen treffen en/of ondersteuning op maat bieden. Voorkomen is nog altijd beter dan 'genezen'!

Uit bijeenkomsten met verenigingen werd duidelijk dat er vaak uit "veiligheidsoverwegingen" voor wordt gekozen geen gele of rode kaarten op formulieren te vermelden en/of 'gewoon' een uitslag op een formulier te zetten. Maar wie houdt wie dan wie voor de gek? Kom dan niet bij de afdeling wedstrijd zaken aan met het verzoek een waarnemer of scheidsrechter aan te stellen, een returnwedstrijd niet te spelen of met een verzoek om een andere indeling. Wanneer er om "veiligheidsredenen" voor wordt gekozen op dat moment niets op het wedstrijdformulier te vermelden, adviseren wij u de afdeling wedstrijd zaken achteraf direct schriftelijk te informeren over eventuele gebeurtenissen of onregelmatigheden. Want ook dan nog kunnen wij passende maatregelen treffen. Eén van die maatregelen is bijvoorbeeld het starten van overleg met besturen, aanvoerders, spelers en/of ouders bij jeugdwedstrijden, zodat de returnwedstrijd tot een goed einde kan worden gebracht.

Altijd gele en rode kaarten op wedstrijdformulier vermelden

Waarom hamert de KNVB er toch altijd zo op dat alle gele en rode kaarten op het wedstrijdformulier moeten worden vermeld? Niet, omdat dit geld in het laatje brengt. Het gaat om veel belangrijker zaken. Een voorbeeld:

In het verleden schreven wij een vereniging aan, waarbij een waarnemer had geconstateerd dat gele en rode kaarten niet op het formulier waren vermeld. De reactie van de club was: "Wij vinden het pedagogisch gezien beter om het vermelden van de gele kaart op het wedstrijdformulier achterwege te laten. De signaalwerking van de gele kaart vinden wij meer dan voldoende".

Ook blijkt uit reacties van clubscheidsrechters of verenigingen vaak dat de gele kaarten niet op de wedstrijdformulieren worden vermeld omdat de speler na afloop zijn excuses heeft aangeboden of dat het doorgeven van de gele kaarten niet in de sfeer van de wedstrijd paste. Leuk bedacht, maar grote onzin. Dat blijkt onder meer uit het volgende:

Allereerst wordt bij alle wedstrijden in categorie B gebruik gemaakt van de 5-minutenregel (tijdstraf). Een speler die een gele of rode kaart ontving van een scheidsrechter, heeft zich misdragen en daar hoort een passende straf bij. Wat over het hoofd wordt gezien is het feit dat het gezag van een clubscheidsrechter wordt ondermijnd, wanneer de uitgedeelde kaarten niet op de formulieren staan. Sterker nog, de clubscheidsrechter die nooit kaarten op de formulieren vermeldt, is zijn gezag al lang en breed kwijt en wordt binnen de vereniging (dus ook door de spelers, die hij moet fluiten) nauwelijks voor vol aangezien. Immers, bij hem of haar maakt het toch allemaal niets uit. En...waar trekken we de grens? Bij het wegtrappen van de bal, terwijl het spel dood is? Bij het slaan of trappen van een tegenspeler? Wanneer we het al dan niet vermelden van gele/rode kaarten overlaten aan aanvoerders, leiders of trainers, zijn we op de verkeerde weg. Natuurlijk, een gele of rode kaart heeft wel eens een escalatie tot gevolg, zeker wanneer spelers weten wanneer zij daarvoor later kunnen worden gestraft. Dat heeft alles met acceptatie te maken. Acceptatie voor scheidsrechterlijke beslissingen is iets wat iedere verenigingsbestuurder en voetballiefhebber hoog in het vaandel zou moeten hebben staan. Daarom adviseren wij u de volgende gedragsregels binnen uw vereniging af te spreken:

1. **Alle** beslissingen van de scheidsrechter worden geaccepteerd. Daarover geen discussie.
2. **Alle** door de scheidsrechter gegeven gele en rode kaarten worden op het wedstrijdformulier vermeld.
3. Wanneer een clubscheidsrechter er uit veiligheidsoverwegingen voor kiest geen onregelmatigheden op het wedstrijdformulier te vermelden, brengt het bestuur van de vereniging zo spoedig mogelijk na de wedstrijd de afdeling wedstrijd zaken van de KNVB alsnog

schriftelijk op de hoogte van de gebeurtenissen. Dat is belangrijk om vervolgstappen te kunnen ondernemen en mogelijke herhaling te voorkomen.

4. De spelers, die een gele of rode kaart hebben ontvangen, draaien zelf op voor het betalen van de administratiekosten van de gele/rode kaart. Dus niet de club!

Het is essentieel dat de beslissingen van de (club)scheidsrechter worden geaccepteerd en hij of zij zich gesteund weet door het bestuur, trainers, leiders, ouders en de aanvoerders van uw teams. Alleen dán ontstaat er een sfeer, waarbinnen het goed vertoeven is.

De KNVB West II stelt waarnemers bij wedstrijden aan en uit de rapportages van de waarnemers kan duidelijk worden dat er (ook bij categorie B wedstrijden) gele en/of rode kaarten zijn gegeven. Staan deze gele/rode kaarten niet op het wedstrijdformulier vermeldt dan wordt een nader onderzoek ingesteld.

Indien de afdeling wedstrijd zaken een ander signaal ontvangt dat een gele of rode kaart is gegeven tijdens een wedstrijd en na controle blijkt dat deze kaarten niet op het wedstrijdformulier zijn vermeld, kan aangifte gedaan worden bij de tuchtcommissie. Dit zal in eerste instantie leiden tot het registreren van de gele kaarten, dan wel het uitsluiten van spelers. In de handleiding voor tuchtzaken is verder bepaald dat niet alleen de betreffende spelers de gebruikelijke straf kunnen krijgen, maar dat daarnaast ook de vereniging een boete kan worden opgelegd, het betreffende team een punt in mindering kan krijgen en de verantwoordelijken (inclusief de scheidsrechter) een rechtontzegging voor de uitoefening van de functie opgelegd kunnen krijgen.

Bedreigende sfeer?

In het voorjaar 2006 heeft de afdeling wedstrijd zaken bijeenkomsten gehouden over gestaakte wedstrijden als gevolg van het weigeren om verder te spelen, dan wel het verlaten van het speelveld door één van de teams. Tijdens deze bijeenkomsten is openhartig met elkaar gediscussieerd over de toenemende spelverruwing en agressie op en rond de velden. Hierin kwam overduidelijk vast te staan dat het aantal gestaakte wedstrijden, waarvan geen melding wordt gemaakt op het wedstrijdformulier, hoger ligt dan menigeen denkt. Er zijn voorbeelden bekend dat de sfeer zo bedreigend was, dat uit het oogpunt van veiligheid besloten is geen melding te maken van het staken van de wedstrijd en vervolgens op het wedstrijdformulier een "gewone uitslag" is ingevuld. Dát moeten we met z'n allen niet willen!

De gebeurtenissen rond dergelijke wedstrijden komen dan gegarandeerd nóg een keer terug. De spelers van het team weigeren bijvoorbeeld de returnwedstrijd te spelen, de clubscheidsrechter haakt wellicht af, of de vereniging dient bij de afdeling wedstrijd zaken een verzoek in niet te worden ingedeeld bij teams van die ene vereniging. Er wordt dan kort voor de returnwedstrijd aan de afdeling wedstrijd zaken gemeld dat de returnwedstrijd alleen doorgang vindt als er een KNVB-scheidsrechter of een waarnemer wordt aangesteld met als reden, dat de eerste wedstrijd tussen de teams "minder prettig" is verlopen. Het verdient enige uitleg te begrijpen hoe de afdeling wedstrijd zaken met dit soort verzoeken omgaat.

Allereerst wordt in het historische overzicht opgezocht wat er zich in die eerste wedstrijd heeft afgespeeld. In de meeste gevallen blijkt dat er niets op het wedstrijdformulier staat en er geen andere schriftelijke melding is binnengekomen. De afdeling wedstrijd zaken kan dan maar één conclusie trekken: er is niets gebeurd in die eerste wedstrijd. En dus wordt er **geen** waarnemer en **geen** KNVB-scheidsrechter aangesteld. De verenigingen moeten de wedstrijd spelen en beide besturen worden opgeroepen in contact te treden om in goed overleg met elkaar afspraken te maken over het nemen van maatregelen teneinde de wedstrijd in goede harmonie te laten verlopen. Lastig en een hoop werk, zeker wanneer dit één of twee dagen voor een wedstrijd moet plaatsvinden.

Het spreekt voor zich dat het allemaal anders loopt wanneer kort na de wedstrijd wél melding is gemaakt van de gebeurtenissen in die eerste wedstrijd. Afhankelijk van die gebeurtenissen kan de afdeling wedstrijd zaken dan kiezen uit een breed scala van maatregelen. Deze maatregelen zijn er hoofdzakelijk op gericht de tweede wedstrijd tussen beide teams normaal te laten verlopen, zoals:

- Er worden alsnog verklaringen van alle betrokkenen opgevraagd, waarna kan worden besloten een en ander ter behandeling voor te leggen aan de tuchtcommissie.
- Het betreffende team wordt gedurende een aantal weken nauwlettend gevolgd, waarbij wedstrijden door waarnemers worden bezocht.
- De afdeling wedstrijdzaken registreert de klacht, zodat dit later in het seizoen alsnog een rol kan spelen, indien er over een vereniging of team een dossier wordt samengesteld.
- Het bestuur van de tegenpartij wordt opgeroepen voor een gesprek met de molestatiecommissie.
- Het bestuur van de KNVB West II besluit een extra verenigingsbezoek af te leggen, waarbij de vereniging ondersteuning wordt geboden in het bestrijden van agressie op en rond de velden.
- Er vindt met de besturen van beide verenigingen overleg plaats, waardoor er in goed overleg afspraken met elkaar worden gemaakt over de returnwedstrijd. Hiervoor is bij een tijdige melding aan de afdeling wedstrijdzaken voldoende gelegenheid voordat de returnwedstrijd wordt gespeeld. De praktijk heeft uitgewezen dat dit een bijzonder effectieve manier is om bij te dragen aan het wegnemen van spanningen rond wedstrijden.
- Uiteraard kan aan de hand van de verklaringen (de ernst van de gebeurtenissen) besloten worden de zaak ter behandeling voor te leggen aan de tuchtcommissie.

Deze toelichting maakt duidelijk dat het geen probleem is wanneer er geen directe melding op het wedstrijdformulier wordt gemaakt van wantoestanden op en rond de velden, als het maar beperkt blijft tot de zeer uitzonderlijke gevallen. Bijvoorbeeld wanneer de omstandigheden (de veiligheid van spelers en scheidsrechters) daar aanleiding toe geven. De wantoestanden moeten dan wel zo snel mogelijk na de wedstrijd door een van de betrokken partijen alsnog schriftelijk worden gemeld aan de afdeling wedstrijdzaken. De norm blijft dan ook: altijd melden, al is het achteraf via een apart schrijven.

Anders is het wanneer van derden een melding wordt ontvangen waaruit blijkt dat een wedstrijd is gestaakt, terwijl hiervan geen melding wordt gemaakt op het wedstrijdformulier. Dan is er sprake van frauduleus handelen in de vorm van het vermelden van een fictieve uitslag op het wedstrijdformulier. De afdeling wedstrijdzaken zal dan altijd aangifte doen bij de tuchtcommissie, die na onderzoek straffen kan opleggen.

Deze straffen kunnen variëren van een boete voor de vereniging, winstpunten in mindering voor het betreffende elftal, een rechtontzegging c.q. uitsluiting voor de verantwoordelijken en eventueel ook een rechtontzegging voor de scheidsrechter.

Weigeren verder te spelen

- Een team voelt zich bedreigd.
- De clubscheidsrechter treedt onvoldoende/niet op tegen wangedrag van de spelers van de thuis spelende club.
- Door het gedrag van de spelers van de thuisclub en het slechte optreden van de clubscheidsrechter dreigt de wedstrijd volledig te ontsporen.

Redenen voor teams om het speelveld te verlaten. Gevolg: een tuchtrechtelijke behandeling en vaak een boete en eventueel ook nog één winstpunt in mindering. Maar ook: de reactie van de spelers en het bestuur van de bezoekende verenigingen: wij hebben juist geprobeerd escalatie te voorkomen en worden daarvoor nu gestraft.

Tientallen malen per seizoen wordt de KNVB West II met dit soort zaken geconfronteerd. Het moge iedereen duidelijk zijn dat het niet geoorloofd is voor eigen rechter te spelen en een wedstrijd zomaar te beëindigen. Iedereen snapt ook dat het bijzonder moeilijk is criteria vast te stellen op grond waarvan het wel rechtvaardig zou zijn het speelveld te verlaten. Waar trekken we de grens? En: bij het vaststellen van die grenzen is de kans levensgroot aanwezig dat die weer zullen gaan vervagen.

Probleem waar de tuchtcommissie echter wel mee geconfronteerd wordt is de kwaliteit van de rapportages van de betrokkenen of de verenigingsbesturen. Overleg met de tuchtcommissie heeft er toe geleid dat ook de tuchtcommissie gevoelig is voor het bovenstaande. En...wanneer de tuchtcommissie voldoende en vooral kwalitatief goede rapportages ontvangt, waarmee de verklaringen van de clubscheidsrechter en de thuis spelende vereniging geobjectiveerd kunnen worden, dan is de kans aanwezig dat de commissie niet overgaat tot het opleggen van de standaardstraf.

Bedenk hierbij echter wel dat bij een wedstrijd iedere actie een reactie oplevert. Is het optreden van de clubscheidsrechter bijvoorbeeld niet het gevolg van het (verbale) gedrag van de spelers van het bezoekende team? Met welke intentie en welke vooroordelen begonnen de spelers van het bezoekende team aan de uitwedstrijd. Hoe vaak lezen we niet op een website in voorbeschouwingen op wedstrijden: "oh, bij die vereniging win je nooit een uitwedstrijd". Of: "dat zal wel weer zo'n schoppertij worden waarbij de scheidsrechter niet optreedt". Kan een clubscheidsrechter het dan nog wel goed doen?

Wat een team of de aanvoerder van een team altijd wel moet doen:

Stel de scheidsrechter en de tegenpartij een afkoelingsperiode voor. Tijdens deze afkoelingsperiode kunnen afspraken worden gemaakt voor het verdere verloop van de wedstrijd. Betrek hier niet alleen de beide aanvoerders en de scheidsrechter in, maar ook aanwezige bestuursleden van de vereniging.

Indien een wedstrijd uiteindelijk toch gestaakt wordt:

Zorg dan voor kwalitatief voldoende rapportages, desgewenst ondersteund met getuigeverklaringen, waarin op duidelijke wijze omschreven wordt wat zich tijdens de wedstrijd en rond het staken van de wedstrijd heeft voorgedaan. Vermeld daarin alle zelf waargenomen handelingen die een rol hebben gespeeld bij het staken van de wedstrijd of het weigeren verder te spelen.

Wat teams/aanvoerders echter nooit moeten doen:

Loop niet van het veld af en kom daarna overeen een uitslag op het wedstrijdformulier te vermelden. In deze gevallen worden de incidenten uiteraard ook niet aan de afdeling wedstrijd zaken van de KNVB gemeld.

Hierdoor wordt de kans ontnomen het wangedrag (van wie ook) te onderzoeken en desgewenst aan te pakken. Daarnaast: Bedenk daarbij dat het probleem altijd een keer terugkomt. Wanneer de returnwedstrijd moet worden gespeeld of de teams zijn een seizoen later weer bij elkaar ingedeeld in de competitie hoor je de spelers alweer denken....."daar gaan we weer". En dus wordt de KNVB ingeschakeld voor een herindeling of met het verzoek de (return)wedstrijd niet te spelen. Tevergeefs dus.

Het vermelden van een fictieve uitslag op het wedstrijdformulier

Mocht aan de hand van verklaringen of een rapportage van een waarnemer of van derden blijken dat op een wedstrijdformulier een verkeerde of een fictieve uitslag is vermeld, dan zal hiervan aangifte worden gedaan bij de tuchtcommissie. In dit geval kan de tuchtcommissie straffen opleggen voor de vereniging (boete), het team (winstpunten in mindering), alsmede een rechtontzegging voor de verantwoordelijken en de scheidsrechter

Dit is vooral aan de orde indien een wedstrijd niet wordt gespeeld en betrokkenen wel een formulier invullen met daarop de uitslag van de wedstrijd. Ook indien een wedstrijd wordt gestaakt en men vermeldt dit niet op het wedstrijdformulier, dan zal de tuchtcommissie worden verzocht deze zaak tuchtrechtelijk in behandeling te nemen. Dit laatste kan achterwege blijven indien de afdeling wedstrijd zaken van de betrokken clubs binnen twee werkdagen na de wedstrijd een schriftelijke verklaring ontvangen omtrent het staken van de wedstrijd. Hierin zal in ieder geval informatie moeten worden verstrekt over de reden van het niet vermelden van het staken van de wedstrijd op het wedstrijdformulier.

Mocht er daarentegen sprake zijn van (ernstig) wangedrag en/of gewelddadigheden dan zal door het districtsbestuur aangifte worden gedaan bij de tuchtcommissie.

Het is het afgelopen seizoen (opnieuw) gebleken dat veel wedstrijden niet worden gespeeld, maar dat er wel een wedstrijdformulier met een uitslag wordt ingestuurd. Met name aan het einde van de competitie is dit een veel voorkomend fenomeen. Hierbij is het van belang te melden dat het geen enkel probleem is een wedstrijd na 1 mei in categorie B die niet meer van belang is voor kampioenschap, promotie of degradatie te laten vervallen. Overleg even met de tegenstander en wanneer deze er geen bezwaar tegen hebben een wedstrijd in categorie B niet meer te spelen is het sturen van een mail aan **west2-competitie-veld@knvb.nl** voldoende om de wedstrijd te schrappen. Voorwaarde is dan wel dat beide verenigingen hiervan een schriftelijke bevestiging aan ons sturen. Ook kan in overleg met een

tegenstander altijd een wedstrijd in categorie B worden verschoven. De mogelijkheden om een wedstrijd in categorie B niet te hoeven spelen indien dit echt onmogelijk is zijn dus volop aanwezig en er is dus ook geen enkele reden een fictieve uitslag op een wedstrijdformulier te vermelden.

Anders is het wanneer een wedstrijd wel van belang is. Dan zal de wedstrijd uiteraard wel gespeeld moeten worden.

Rol van de waarnemer

Na gesprekken met indieners van een verzoek om bij een wedstrijd een waarnemer aan te stellen is duidelijk geworden dat er bij veel verenigingen en spelers een verkeerd beeld bestaat van de rol en taak van de waarnemer. Worden bij een wedstrijd problemen verwacht, dan wordt de KNVB gevraagd een waarnemer naar de wedstrijd te sturen. Aan de ene kant om zo te waarborgen dat er bij eventuele gebeurtenissen een onafhankelijke verklaring van de waarnemer voorhanden is en aan de andere kant om de spelers gerust te stellen met de gedachte dat "iemand van de KNVB" de wedstrijd bezoekt.

De waarnemer is daar echter **niet** voor bedoeld. De waarnemer, de naam zegt het al, neemt slechts waar en rapporteert aan de afdeling wedstrijd zaken over het verloop van de wedstrijd en over speciale aspecten waarvan gevraagd is daar goed op te letten. Een waarnemer springt bij een vechtpartij echt niet tussen de vechtende partijen om de boel te sussen. Het aanstellen van een waarnemer biedt geen garantie, dat er niets gebeurt in een wedstrijd, daar hebben juist de verenigingsbesturen allerlei mogelijkheden toe. Bovendien is het aantal waarnemers ontoereikend om aan alle verzoeken te voldoen. Het aantal wedstrijden en teams dat door eerdere gebeurtenissen of meldingen door waarnemers wordt gevolgd overstijgt het aantal beschikbare waarnemers. Als een verzoek een paar dagen voorafgaand aan een wedstrijd wordt ingediend, dan moet de afdeling wedstrijd zaken daarop vrijwel altijd afwijzend reageren.

Verzoek om een KNVB-scheidsrechter aan te stellen

Ook deze verzoeken worden vrijwel altijd afgewezen. Dat is geen onwil, maar het aantal beschikbare scheidsrechters is volstrekt onvoldoende om iedere aanvraag om een KNVB-scheidsrechter aan te stellen in te willigen. Waar niet is...

Het is bovendien een utopie te veronderstellen dat de aanstelling van een KNVB-scheidsrechter garanties geeft voor het goed verlopen van een wedstrijd. Sterker nog, er zijn zelfs voorbeelden bekend waarbij dit juist een averechtse werking heeft. Dit verduidelijken we met het volgende voorbeeld:

Indien een verzoek om bij een (uit)wedstrijd een KNVB-scheidsrechter aan te stellen wordt gehonoreerd en hierover vooraf geen overleg is gevoerd met het bestuur van de tegenpartij, wekt dit de nodige irritatie op. Er is dan kennelijk geen vertrouwen in de integriteit en neutraliteit van de clubscheidsrechters van de thuis spelende vereniging. De toon is daarmee gezet. Daarnaast is de kans reëel dat een wekelijks door de KNVB aangestelde scheidsrechter een andere voorbereiding heeft op de wedstrijd, die mogelijk tot irritatie bij spelers van lagere teams kan leiden. Hierbij valt te denken aan het tijdig speelklaar zijn, het ruim voor aanvang van de wedstrijd invullen van het wedstrijdformulier en de tijdige controle van de spelersspas. Nog voordat er ook maar één bal is geraakt, kan dit al irritatie opleveren, waardoor tijdens de wedstrijd sprake is van een lagere acceptatiegrens bij de spelers. Deze opeenstapeling van irritaties zorgt er bijvoorbeeld voor dat er onnodig veel spanning wordt gecreëerd rond een wedstrijd.

Onderzoek tuchtcommissie

Het is van belang dat uw vereniging meewerkt aan een onderzoek van de tuchtcommissie. De hoogte van de door de tuchtcommissie uit te spreken straf is namelijk in veel gevallen afhankelijk van de bereidheid van de vereniging mee te werken.

- Zorg er voor dat rapporten van (tijdelijk) gestaakte wedstrijden tijdig in het bezit van de tuchtcommissie zijn;
- Indien spelers niet hebben ingestemd met het schikkingsvoorstel worden er alsnog verklaringen bij de scheidsrechter en verenigingen opgevraagd. Zorg er voor dat ook in dit geval de rapportages tijdig worden ingediend.
- Zorg er tevens voor dat indien de tuchtcommissie namen of andere gegevens van spelers opvraagt, deze gegevens binnen de gestelde termijnen worden aangeleverd;
- Rapporteer zo uitgebreid mogelijk en laat verklaringen desnoods ondersteunen in de vorm van getuigenverklaringen;
- Van belang is te melden dat de rapportage van de clubscheidsrechter **niet** wordt gezien als de rapportage van het bestuur van uw vereniging. Dus: bij thuiswedstrijden is het insturen van een rapportage door de clubscheidsrechter niet voldoende. Ook uw bestuur en/of de betrokken spelers dienen een rapportage in.
- Geef namen door van spelers die actief hebben deelgenomen aan een (collectieve) vechtpartij, dan wel zich schuldig hebben gemaakt aan het molesteren van een (assistent)scheidsrechter, een tegenstander of een andere official.
- Leg interne straffen op. Maak hierbij gebruik van de richtlijnen, zoals deze zijn vermeld in de handleiding voor tuchtzaken (zie www.knvb.nl) en meldt deze door uw vereniging opgelegde straffen ook direct schriftelijk aan de tuchtcommissie van de KNVB.

Hoe te handelen bij collectief wangedrag

Onderstaand de integrale tekst uit de handleiding tuchtzaken van een voor de verenigingen zeer belangrijk aspect indien een team (of spelers) betrokken zijn bij collectief wangedrag.

Onder collectief wangedrag wordt verstaan het in de onderstaande schema's omschreven wangedrag, uitgevoerd door twee of meer personen die een gemeenschappelijk doel nastreven en waarbij het optreden van deze personen, hetzij passief, hetzij actief, erop is gericht om dit gemeenschappelijk doel te bereiken. Onder collectief wordt mede verstaan het door het weliswaar niet gelijktijdig doch wel binnen dezelfde wedstrijd misdragen van meerdere spelers, functionarissen en/of toeschouwers.

De straffen voor collectief wangedrag zijn **verenigingsstraffen** en worden opgelegd aan de vereniging. Het in mindering brengen van winstpunten, het voorwaardelijk uit de competitie nemen en het definitief uit de competitie nemen **geldt uitsluitend voor het betreffende team/team, die het wangedrag heeft veroorzaakt**. Er kan dus nooit een ander team bestraft worden.

De verenigingsstraffen **staan los** van de individuele straffen overeenkomstig paragraaf 1.3.2.

Verenigingen kunnen zelf invloed uitoefenen op de hoogte van de straf:

Voor de straftoemeting van collectief wangedrag (zie handleiding tuchtzaken op www.knvb.nl) geldt dat de hoogte van de straf mede afhankelijk is van de inspanningen die de vereniging zich heeft getroost om het wangedrag te voorkomen en/of het wangedrag achteraf aan te pakken, door bijvoorbeeld:

1. Een actief preventief beleid binnen de vereniging te voeren;
2. Actief op te treden tijdens en direct na incidenten als gevolg van collectief wangedrag;
3. Na incidenten als gevolg van collectief wangedrag direct te handelen richting tuchtorganen van de KNVB.

Ad 1:

Van verenigingen mag worden verwacht dat zij naast het schriftelijk opstellen van een normen en waarden beleid ook daadwerkelijk handelen volgens dat beleid en het beleid ook actief uitdragen.

In voetbaltermen: géén woorden maar daden. Het uitsluitend verwijzen naar een op schrift gesteld normen en waarden beleid is onvoldoende. Het gaat er om hoe de verenigingen de leden en toeschouwers bewust maken dat dit beleid ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd en dat de verenigingen ook daadwerkelijk actie ondernemen tegen degenen die verantwoordelijk zijn voor het wangedrag.

Ad 2:

Van verenigingen mag worden verwacht dat zij tijdens en direct na incidenten als gevolg van wangedrag actief optreden. Zij kunnen dit doen door te zorgen voor opvang en nazorg van eventuele slachtoffers, begeleiding van de scheidrechter en indien nodig het inschakelen van hulpdiensten, zoals politie en ambulancezorg. Het verdient aanbeveling om met name de eigen functionarissen binnen de vereniging (bestuur- en commissieleden, trainers, teambegeleiders, verzorgers en verdere leidinggevenden rond een team/team) bewust te maken van de noodzaak om elke vorm van wangedrag aan te pakken door binnen de vereniging mensen aan te spreken en te corrigeren op dit wangedrag. En indien nodig ook als vereniging uitsluitingen en/of schorsingen op te leggen.

Ad 3:

Van verenigingen mag worden verwacht dat zij na een incident als gevolg van collectief wangedrag actief mogelijke daders opsporen en de gegevens zo snel mogelijk rapporteren aan de KNVB. Ook direct en daadwerkelijk daders zelf straffen opleggen en daarmee aangeven dat de vereniging serieus wenst om te gaan met waarden en normen, kan in positieve zin van invloed zijn op de straftoemeting. Het verdient aanbeveling om zeer snel na een incident als gevolg van collectief wangedrag zeer uitvoerig en zeer feitelijk te rapporteren aan de tuchtorganen van de KNVB. Hoe sneller en uitvoeriger wordt gerapporteerd, hoe meer (positieve) invloed de verenigingen kunnen uitoefenen op de hoogte van de op te leggen straffen.

De tuchtorganen van de KNVB zullen in het geval dat verenigingen aantoonbaar blijf hebben gegeven dat de bovenstaande inspanningen zijn geleverd dit feitelijk honoreren door de verenigingsstraffen te matigen. Het staat de tuchtorganen vrij hoe zij zullen omgaan met de matigingen. Dit is maatwerk, waarvoor géén richtlijnen worden gegeven.

Acceptatie van uitspraken

De tekst onder het vorige kopje maakt duidelijk dat de verenigingen zelf grote invloed hebben op de uiteindelijke straf, zoals deze door de tuchtcommissie wordt opgelegd. Uit de publieke opinie wordt ons echter duidelijk dat er rond de meeste stafuitspraken veel onduidelijkheden zijn. “Men” gaat zaken met elkaar vergelijken en komt dan tot de conclusie dat de ene vereniging zwaarder wordt gestraft dan de andere vereniging. Daar wordt weinig tot niets van begrepen. De KNVB krijgt het verwijt niet consequent te zijn en zelfs willekeur toe te passen. Vorenstaande passage over de mogelijkheden tot het matigen van de straffen maken echter duidelijk dat geen enkele uitspraak of geen enkele tuchtzaak met een andere zaak te vergelijken is.

Bedenk hierbij ook dat een vereniging die een straf opgelegd heeft gekregen altijd de mogelijkheid heeft het dossier in te zien om op die manier kennis te kunnen nemen van alle feitelijkheden op grond waarvan de tuchtcommissie tot een uitspraak is gekomen. Op basis van dit dossier kunnen verenigingen ook een inschatting maken of het zinvol is om binnen de daarvoor gestelde termijnen beroep aan te tekenen tegen de uitspraak van de tuchtcommissie.

Suggesties voor het maken van preventieve afspraken met de tegenstander

Een verenigingsbestuur is doorgaans prima in staat zelf maatregelen te treffen die er toe bijdragen een wedstrijd waar veel spanning op staat tot een goed einde te brengen. We geven ter aanvulling enkele suggesties op welke manier u in voorkomende gevallen kunt handelen wanneer uw vereniging of een team “problemen” verwacht bij een wedstrijd in categorie B. U kunt desgewenst de aangedragen suggesties en ideeën met het bestuur van de tegenpartij doornemen en zelf maatregelen treffen, waardoor met een beetje extra inspanning de wedstrijd tot een goed einde kan worden gebracht. Het gaat om de navolgende suggesties:

1. Neem tijdig voorafgaand aan de wedstrijd contact op met het bestuur van de tegenstander en bespreek op eerlijke wijze de gebeurtenissen rond de eerste wedstrijd en de problematiek rond het spelen van de returnwedstrijd.
2. Spreek af dat beide teams zich minimaal één uur voor aanvang van de wedstrijd ontmoeten in het clubgebouw.
3. Het bestuur van de ontvangende vereniging besteedt extra zorg aan de ontvangst van de bezoekers. Vang het team op bij de ingang van uw accommodatie en begeleidt de spelers en toeschouwers naar de kantine of de kleedkamer. Biedt de bezoekers iets te drinken aan. Dat neemt de eventuele 'druk' ook wat weg.
4. Maak de afspraak dat de spelers, die verantwoordelijk zijn geweest voor de problemen rond de eerste wedstrijd, niet aan de returnwedstrijd deelnemen en desnoods de returnwedstrijd niet bezoeken. Hiermee wordt het oplaaien van emoties voorkomen.
5. Probeer ten aanzien van het aanstellen van de clubscheidsrechter uw zorg uit te spreken en tracht in samenspraak met het bestuur van de tegenpartij hiervoor een oplossing te vinden. Hierbij kan worden gedacht aan:
 - o Het benaderen van een neutrale clubscheidsrechter van een naburige vereniging.
 - o Het benaderen van een scheidsrechter die niet door de KNVB is aangesteld.
6. Zorg ervoor dat beide teams een goede assistent-scheidsrechter leveren die ook heldere afspraken maakt met de scheidsrechter over de wijze waarop de wedstrijd wordt geleid.
7. Draag er zorg voor dat de wedstrijd in ieder geval wordt bijgewoond door een bestuurslid van beide verenigingen.
8. Voorafgaand aan de wedstrijd maakt het arbitrale trio samen met de aanwezige bestuursleden, leiders en de aanvoerders afspraken over het nemen van maatregelen indien hiertoe aanleiding bestaat. Hierbij kan worden gedacht aan:
 - o Het instellen van een afkoelingsperiode.
 - o Het preventief wisselen van spelers.
9. Voorafgaand aan de wedstrijd wordt in het bijzijn van het arbitrale trio, de beide bestuursleden en de aanvoerders van de teams gezamenlijk het wedstrijdformulier ingevuld en de spelerspassen gecontroleerd.
10. Begin op tijd aan de wedstrijd.
11. Spreek af dat het arbitrale trio samen met de bestuursleden en de aanvoerders van de teams in de rust bij elkaar komen om de eerste helft te evalueren en eventueel nadere afspraken te maken over de tweede speelhelft.
12. Spreek met elkaar af dat alle gele en rode kaarten op het wedstrijdformulier worden vermeld en eventuele andere onregelmatigheden schriftelijk worden gemeld bij de afdeling wedstrijd zaken van de KNVB.
13. Maak in het clubgebouw na de wedstrijd ruimte vrij zodat na afloop beide teams met elkaar op sportieve en gezellige wijze 'een derde helft' kunnen meemaken.

Het lijkt een hele opsomming, maar in de praktijk zal blijken dat het allemaal best meevalt en de kans op problemen hierdoor duidelijk afneemt. Het is belangrijk dat de gemaakte afspraken tussen beide clubs duidelijk door de besturen worden gecommuniceerd naar de spelers van de teams. Dan kunnen daarover geen misverstanden ontstaan.

Wanneer het om jeugdwedstrijden gaat, spelen ook de ouders van de spelers/sters een belangrijke rol. Ook zij moeten dan in dit traject worden betrokken en geïnformeerd. Maak in dit geval met de ouders duidelijke afspraken, zoals:

1. De ouders blijven tijdens de wedstrijd achter de afrastering.
2. De ouders onthouden zich van negatief commentaar op het spel en beslissingen van het arbitrale trio.
3. Maak met de ouders de afspraak dat indien zij zich niet aan de afspraken houden, u als bestuurslid hen hierop aanspreekt. U kunt hierover binnen uw club interne afspraken maken.

Mocht uw vereniging proberen met een tegenstander afspraken te maken over een wedstrijd, maar krijgt u het idee dat er geen afspraken zijn te maken of dat u juist wordt tegengewerkt, meldt dit dan bij de competitieleider. Deze neemt dan vervolgens contact op met de betreffende vereniging om een bemiddelende rol te vervullen. Dit kan voor ons tevens een reden zijn om (alsnog) een waarnemer naar de wedstrijd te sturen of een KNVB-scheidsrechter aan te stellen.

Uiteraard stellen wij het ook op prijs van de verenigingen een rapportage te ontvangen indien er wel goede afspraken zijn gemaakt. Wij kunnen hiermee weer ons voordeel doen door de eventuele afwijkende afspraken van de vorenstaande opsomming weer kan worden uitgebreid.

De spelersspas

De afdeling wedstrijd zaken ontvangt nog steeds vragen over het invullen van het wedstrijdformulier, danwel het (niet) uitvoeren van de controle van de spelersspas. Daarom een paar belangrijke regels hierover:

- Verenigingen hebben altijd het recht om een visuele controle van de spelersspas aan te vragen.
- Indien een dergelijk verzoek wordt gedaan is de scheidsrechter **verplicht** deze controle in het bijzijn van beide aanvoerders/leiders uit te voeren.
- Bij het uitvoeren van de spelersspascontrole is het essentieel dat er voor wordt gezorgd dat de namen van de spelers die daadwerkelijk aan de wedstrijd deelnemen ook staan vermeld op het wedstrijdformulier.
- Indien uw vereniging niets te verbergen heeft, hoeft een spelersspascontrole geen probleem op te leveren. Instrueer uw clubscheidsrechter dat aan een verzoek tot een (visuele) controle van de spelersspas altijd moet worden meegewerkt. Handleidingen voor het gebruik van de spelersspas zijn in uw bezit. Meerdere exemplaren kunt u bij de afdeling wedstrijd zaken aanvragen.

Een veelvoorkomende vraag is: 'welke mogelijkheden zijn er wanneer de scheidsrechter weigert een controle van de spelersspas uit te voeren?' U kunt in dit geval een paar dingen doen:

1. Gewoon de wedstrijd spelen. In dit geval verzoeken wij u wel ons schriftelijk te informeren.
2. U weigert de wedstrijd te spelen en gaat weer naar huis. Uiteraard zal ook in dit geval een schriftelijke melding moeten volgen. Er zal gerapporteerd moeten worden aan de tuchtcommissie. Het is een taak van de tuchtcommissie uit te zoeken wat er zich heeft afgespeeld en desgewenst een passende straf uit te spreken wegens niet spelen van de wedstrijd, dan wel het weigeren uitvoeren van een visuele controle van de spelersspas.

Indien een wedstrijd niet is gespeeld, dan wordt dit uiteraard ter behandeling voorgelegd aan de tuchtcommissie van de KNVB West II. Bedenk wel dat alle niet gespeelde wedstrijden altijd voor een tweede keer worden vastgesteld. Het weigeren om een wedstrijd te spelen heeft altijd als gevolg dat er van uw bestuur, maar ook van de betrokken leiders en aanvoerders, een extra inspanning wordt gevraagd om de alsnog te spelen wedstrijd tot een goed einde te brengen. Zie hiervoor het hoofdstuk "suggesties en ideeën". Zonder voorafgaand bestuurlijk overleg is de kans groot dat ook de tweede wedstrijd weer tot problemen zal leiden.

Wordt de wedstrijd wel gespeeld, dan is er immers al voor aanvang van de wedstrijden de nodige irritatie bij spelers, leiders en ouders en heeft dit ongetwijfeld zijn weerslag op het verloop van de wedstrijd. Ook in dit geval zal er weinig tot geen acceptatie zijn ten opzichte van de beslissingen van de scheidsrechter.

Daarom: instrueer uw clubscheidsrechters en leiders dat een controle van de spelersspas bij de voorbereiding op de wedstrijd verplicht is. U hebt immers niets te verbergen, dus waarom zou er geen controle plaatsvinden?

Irritatiebronnen rond wedstrijden

Er is een aantal zeer herkenbare irritatiebronnen, die er toe bijdragen dat wedstrijden minder prettig verlopen of, erger nog, volledig uit de hand lopen. Irritatiebronnen zijn onder meer:

Niet op tijd beginnen

Veel (bezoekende) teams maken er een gewoonte van te laat te arriveren op het sportpark of veel te laat het speelveld te betreden. Vervelend voor de spelers en de scheidsrechter die al wel op het veld staan. Vervelend óók voor de verenigingen waar alle wedstrijden kort na elkaar worden gespeeld. Alle wedstrijden die volgen gaan hierdoor immers ook later van start. Daarom:

1. Instrueer uw spelers zodanig dat zij op tijd bij de bezoekende vereniging aanwezig zijn en de wedstrijd op tijd kan beginnen.
2. Meld schriftelijk bij de afdeling wedstrijd zaken welke teams zich niet aan deze regel houden. Het bestuur van het bezoekende team brengen wij hiervan op de hoogte zodat ook zij maatregelen kunnen treffen.
3. Bij meerdere klachten over één team of vereniging wordt niet nagelaten passende maatregelen te treffen.

De kwaliteit c.q. neutraliteit van de clubscheidsrechter

Probeer als vereniging extra aandacht te besteden aan de aanstelling van een clubscheidsrechter. Uiteraard bevelen wij iedere clubscheidsrechter aan de voor hen ontwikkelde opleiding te volgen bij de KNVB (zie www.knvb.nl) waardoor zij met meer "bagage" een wedstrijd kunnen leiden. Dit is in ieders belang. Daarnaast de volgende suggesties:

1. Probeer te voorkomen dat wedstrijden worden geleid door spelers van het eigen team. Dit levert vaak problemen op en relatief veel van deze wedstrijden halen het einde niet.
2. Indien uw vereniging een tekort aan clubscheidsrechters heeft, probeer dit dan op te lossen in een regulier overleg met naburige verenigingen. Een zaterdagvereniging heeft wellicht enkele clubscheidsrechters die ook bereid zijn op zondag een wedstrijd te fluiten bij een vereniging en andersom.
3. Tracht in het overleg met naburige verenigingen te bewerkstelligen dat bij "probleemwedstrijden" clubscheidsrechters worden uitgewisseld. Hierdoor staat er in ieder geval "een onbekende" en neutrale scheidsrechter in het veld.
4. Voorkom dat een team een 'vaste' clubscheidsrechter heeft. Roulatie van clubscheidsrechters bij wedstrijden is belangrijk.
5. Stimuleer uw leden tot het volgen van een scheidsrechterscursus. Een deel van de cursus kan tegenwoordig via E-learning worden gedaan, zodat er nog slechts enkele avonden nodig zijn om de cursus te volgen. Als u samenwerkt met een paar buurverenigingen hebt u zo een groep bij elkaar.
6. De KNVB biedt onder meer de volgende scheidsrechterscursussen aan:
 - Pupillenscheidsrechter (vanaf twaalf jaar)
 - Juniorscheidsrechter (vanaf veertien jaar)
 - Basisopleiding Scheidsrechter Veld (vanaf zestien jaar). Dit kan deels via E-learning.
 - Basisopleiding Scheidsrechter Zaalvoetbal (vanaf zestien jaar). Dit kan eveneens deels via E-learning.

Meer informatie over deze cursussen kunt u vinden op www.knvb.nl. Onze afdeling Opleidingen helpt u graag verder. Tevens stimuleren wij in het kader van het Deelplan arbitrage 2007/12 dat iedere vereniging een scheidsrechterscoördinator aanstelt. Deze begeleiden onder meer de

verenigings scheidsrechters, stimuleren dat ze een cursus volgen en organiseren bijeenkomsten. Meer informatie kunt u verkrijgen bij de afdeling scheidsrechterszaken.

Het aanbieden van opleidingen aan jeugdleden van uw vereniging kent diverse voordelen:

- a. De jeugdleden wordt een breder activiteitenpakket geboden, waardoor u hen nog meer aan uw club bindt.
- b. De opleiding kan bij voldoende deelname in uw eigen clubgebouw worden gehouden.
- c. de jeugdspelers van uw vereniging verhogen de spelregelkennis, waardoor zij in hun eigen wedstrijden meer acceptatie zullen tonen.
- d. Een dergelijk programma draagt bij aan het oplossen van het tekort aan clubscheidsrechters binnen uw vereniging.
- e. Er zal ongetwijfeld een aantal jeugdleden als clubscheidsrechter aan uw club verbonden blijven. Ofwel: investeren in de toekomst...
- f. De "betere" clubscheidsrechters kunt u in dit geval inzetten voor het leiden van de moeilijkere seniorenwedstrijden.

Hierbij is het van belang te vermelden dat klachten over het functioneren van de scheidsrechter door de afdeling wedstrijd zaken worden geregistreerd. Protesten tegen scheidsrechterlijke beslissingen worden echter **niet** inhoudelijk behandeld en zijn nooit reden een wedstrijd ongeldig te verklaren. Wel kan een melding ertoe leiden dat het traject ten aanzien van het maken van afspraken voor andere onderlinge wedstrijden in gang wordt gezet. Aangezien dit soort klachten ook worden geregistreerd zal de afdeling wedstrijd zaken actie ondernemen, indien van één vereniging meerdere klachten worden ontvangen.

Kort lontje

Iedereen weet het altijd beter. De scheidsrechter is altijd *partijdig* en neemt alleen maar beslissingen in het voordeel van zijn eigen vereniging. Sporters, zeker voetballers, kunnen een bijzonder kort lontje hebben. Op iedere beslissing van de scheidsrechter volgt commentaar. Is het niet van de spelers, dan is het wel van de leider, trainer, toeschouwers of ouders. Van de kant is het maar al te gemakkelijk commentaar te leveren. Iedereen zou eigenlijk zelf eens een wedstrijd moeten leiden om te ervaren dat het leiden van een wedstrijd niet zo gemakkelijk is, als men wel eens denkt.

Zoek voor zover mogelijk voor ieder team een aanvoerder of leider, die stevig in de schoenen staat en de durf heeft zondig voor de eigen spelers impopulaire maatregelen te treffen. Maak duidelijk dat beslissingen van de scheidsrechter te allen tijde worden geaccepteerd. Spelers die zich hieraan niet houden worden zonder discussie gewisseld.

De Nederlandse taal spreken

Laat één ding duidelijk zijn: de KNVB kan en wil niet alle scheidsrechters en voetballers verplichten om tijdens wedstrijden de Nederlandse taal te spreken. Het niet spreken van de Nederlandse taal kan om deze reden dan ook nooit een argument zijn een wedstrijd niet (verder) te willen spelen. Daar staat echter wel tegenover dat de KNVB van alle spelers eist dat zij een voor alle deelnemers aan de wedstrijd gangbare taal spreken. Deze eis wordt ook aan de (club)scheidsrechter gesteld.

Voor verenigingen met (veel) allochtone leden onder hun leden is deze passage van groot belang. Besteedt in de voorbereiding op het seizoen en zeker in de aanloop naar mogelijke risicowedstrijden aandacht aan deze KNVB-eis.

Ter overweging:

Probeer intern een standaardformulier te ontwikkelen dat aanvoerders of leiders na afloop van iedere wedstrijd invullen en bij het (wedstrijd)secretariaat inleveren. U bent dan als bestuur op de hoogte van het reilen en zeilen van het betreffende team en bent beter en eerder in staat maatregelen te treffen indien uit de rapportages van de aanvoerders/leiders blijkt dat dit noodzakelijk mocht zijn. Bovendien wordt u hierdoor ook op de hoogte gebracht van eventuele voorvallen bij uitwedstrijden. Daarnaast kunt u deze rapportageformulieren gebruiken voor het maken van een melding aan de afdeling wedstrijd zaken.

Als bijlage vindt u een voorbeeld van een dergelijk formulier. Uiteraard kan uw vereniging dit formulier naar eigen inzicht aanpassen.

De (club)scheidsrechter

Het aantal klachten en meldingen over de kwaliteit van de (club)scheidsrechters neemt de laatste jaren hand over hand toe. Uiteraard beseffen ook wij dat dit ook te maken heeft met het afnemen van de acceptatiegrens bij sporters en dus ook een afspiegeling is van het normale sociale klimaat in ons land. Toch maken wij ons hier zorgen om. Om die reden wordt in het Deelplan arbitrage ook veel aandacht besteed aan de kwaliteit van de (club)scheidsrechters.

Wat zijn eigenlijk de eisen die de KNVB stelt aan (club)scheidsrechters? In de nota "genormeerd handelen" vinden we onderstaande eisen terug:

1. Weten welk doel de wedstrijd heeft. "winnen, maar niet ten koste van alles".
2. Actuele kennis van de spelregels en regels rondom de organisatie van een wedstrijd en deze correct toepassen.
3. Respect tonen naar anderen: spelers, assistent-scheidsrechters, coaches, verzorgers, bestuurders verenigingen, publiek.
4. In het oog houden van de veiligheid van de spelers (terreinomstandigheden en sfeer)
5. Afspraken vooraf maken met aanvoerders en assistenten en deze consequent handhaven.
6. Tijdens de rust vindt tussen het arbitraal trio een (positieve) terugkoppeling plaats over de eerste helft, hetgeen een positief effect kan hebben op het vervolg van de wedstrijd.
7. Een correcte en representatieve uitstraling:
 - o Een voor alle deelnemers aan de wedstrijd gangbare taal hanteren
 - o Een neutrale houding en de indruk van partijdigheid voorkomen, door bijvoorbeeld spelers consequent niet bij voornaam te noemen.

Het kan geen kwaad om als bestuur regelmatig een bijeenkomst met uw clubscheidsrechters te beleggen en deze eisen open en eerlijk met hen te bespreken. Veel klachten en meldingen, maar ook veruit de meeste gestaakte wedstrijden als gevolg van het weigeren verder te spelen of het weglopen van het speelveld komen voort uit gedrag of de opstelling van een clubscheidsrechter die juist in strijd met deze eisen handelt.

Op zich zijn bovenstaande eisen helemaal niet wereldschokkend. Feitelijk gaat het om normale (omgangs)vormen die voor alle (club)scheidsrechters de gewoonste zaak van de wereld zouden moeten zijn.

Ordemaatregelen

De verenigingsbesturen verwijzen wij eveneens naar de inhoud van het artikel "Ordemaatregelen" zoals gepubliceerd in het Bewaarnummer. Uit alle dossiers blijkt dat in veel gevallen excessen, wantoestanden of vechtpartijen het gevolg zijn van het wangedrag van leiders, trainers, toeschouwers en/of ouders. Met name rond wedstrijden van uw eerste team adviseren wij u alert te zijn op de bepalingen met betrekking tot de verkoop van alcoholhoudende dranken en het gebruik van glazen of flessen buiten het clubgebouw. Houd u hier toezicht op en staak waar nodig de verkoop van alcoholhoudende dranken.

Zo mogen toeschouwers langs de lijn geen alcoholhoudende dranken nuttigen. Ook mogen toeschouwers langs de lijn geen drank in glas of fles nuttigen. Daarnaast mag er tijdens wedstrijden buiten het clubgebouw en een aan het clubgebouw aangrenzend, afgebakend terras geen verkoop van drank plaatsvinden. Ook het gebruik van vuurwerk is niet toegestaan. Alle verenigingen zijn daar in het verleden diverse malen over geïnformeerd.

Er wordt opgetreden tegen excessen als het gaat om het gebruik van alcohol langs de velden; juist bij wedstrijden van uw eerste team. Er kan voor het overtreden van de ordemaatregelen aangifte worden gedaan bij de tuchtcommissie.

Wanneer wordt gesproken over de ordemaatregelen gaat het niet alleen om overtredingen op het gebied van het gebruik of verkoop van alcoholhoudende dranken, maar ook over de aanwezigheid van ordehandhavers, alsook de uitvoering van de taken van de wedstrijdcoördinator. Zie voor de juiste tekst van de ordemaatregelen het landelijk deel van het bewaarnummer.

Daarnaast is uit de rapportages van de waarnemers en de behandeling van tuchtzaken gebleken dat verenigingen meer tijd en aandacht moeten schenken aan de invulling van de functie "wedstrijdcoördinator". Daarnaast vraagt de begeleiding van de scheidsrechter in de rust of direct na afloop van het veld naar de kleedkamer aandacht. Juist dat zijn momenten waarop steeds meer incidenten voorkomen.

Uw vereniging riskeert bij een overtreding van de ordemaatregelen straffen, die kunnen oplopen tot het in mindering brengen van winstpunten, maar ook het spelen van een wedstrijd zonder publiek. Laat het zo ver niet komen!

Nieuwe leden of een nieuw team

Krijgt uw vereniging er nieuwe leden of zelfs een compleet nieuw team bij, dan adviseren wij u altijd informatie op te vragen bij de vereniging die de spelers hebben verlaten. In veel gevallen blijkt dat vooral in de B-categorie veel spelers van vereniging veranderen, wanneer zij een "akkefietje" hebben gehad. Zonder de informatie van de te verlaten vereniging weet u niet wie of wat u binnenhaalt. Bedenk daarbij dat een verenigingsbestuur verantwoordelijk is voor het doen en laten van leden tijdens wedstrijden.

Zo zijn er voorbeelden bekend van teams, die door een vereniging uit de competitie zijn genomen wegens ernstig wangedrag en vervolgens in zijn geheel overstapten naar een andere vereniging. Ook bij die nieuwe vereniging zorgde het team voor problemen. Informeer dus altijd bij een verzoek om overschrijving bij de te verlaten vereniging wat de reden is dat het lid of een team overschrijving aanvraagt naar uw vereniging. Wéét wat u binnenhaalt!

Tuchtzaken

De KNVB voert de laatste jaren een actief lijn op stuk beleid. Doelstelling is uiteraard sportiviteit en respect op en rond de voetbalvelden te doen toenemen en de agressie een halt toe te roepen. De afgelopen seizoenen zijn er diverse tools ontwikkeld die dit gezamenlijke streven handen en voeten kunnen geven.

Indien de tuchtcommissie zware straffen oplegt of wanneer de tuchtcommissie als gevolg van een gebeurtenis een team (voorwaardelijk) uit de competitie neemt gaat de commissie niet over een nacht ijs. Ook het districtsbestuur kan, los van de uitspraken van de tuchtcommissie, aanvullende maatregelen treffen.

De verenigingen vragen zelf om een hardere aanpak als het gaat om het bestrijden van wangedrag op en rond de velden. In deze handleiding proberen we duidelijk te maken hoe de tuchtcommissie en het districtsbestuur te werk gaan en welke mogelijkheden zij hebben. Uit reacties op uitspraken of maatregelen blijkt er namelijk veel onbegrip te zijn. Bovendien blijken velen onbekend met de gang van zaken rond het lijn op stuk beleid. Termen als "uit de competitie nemen" en "artikel 33" worden vaak gebezigd, echter zonder te weten waar het nu eigenlijk echt om gaat.

Wij adviseren iedereen dan ook de publieksversie van de "handleiding tuchtzaken amateurvoetbal" die op www.knvb.nl is te downloaden onder de aandacht van de (kader)leden te brengen. Na het doorlezen van deze handleiding kunnen spelers, trainer en bestuursleden beter reageren op wangedrag of incidenten. Wellicht ontstaat er dan ook wat meer begrip voor de straffen en maatregelen van de tuchtcommissie. Het is een publicatie op uw eigen website meer dan waard.

Een belangrijk aspect in de systematiek van de tuchtcommissie die de tuchtcommissie toepast bij het opleggen van verenigingsstraffen. Iedereen heeft altijd de neiging strafuitspraken van de tuchtcommissie te vergelijken. De ene collectieve vechtpartij is echter de andere niet. Bovendien: indien een vereniging op een positieve manier heeft meegewerkt aan het onderzoek van de tuchtcommissie, bijvoorbeeld door de identiteit van de daders door te geven en/of door spelers direct intern te straffen, kan dit leiden tot een matiging van de straf. Deze prikkel moet er toe leiden dat verenigingsbesturen zich meer bewust worden van hun verantwoordelijkheid. Het opstellen en publiceren van een "normen- en waardenbeleid" is niet voldoende. Er moet ook naar worden gehandeld! Verenigingen moeten zelf daadwerkelijk actie ondernemen tegen personen die zich schuldig maken aan wangedrag.

Heeft u vragen omtrent een lopende tuchtzaak of wilt u meer informatie ontvangen over de behandeling van tuchtzaken in het algemeen: schroom dan niet contact op te nemen met de afdeling tuchtzaken van de KNVB West II.

Artikel 33

Wat houdt "artikel 33" precies in?

Buiten de uitspraken en maatregelen van de tuchtcommissie heeft ook het districtsbestuur de mogelijkheid invulling te geven aan het "lik op stuk beleid".

Met inachtnaam van artikel 33 (veldvoetbal) of artikel 29 (zaalvoetbal) van het reglement wedstrijden amateur veldvoetbal en zaalvoetbal kan het districtsbestuur ook teams of zelfs hele verenigingen uit de competitie nemen.

Het betreffende artikel bestaat uit vier onderdelen. Onderstaand een toelichting op deze vier onderdelen:

A: twee keer niet opkomen.

Indien een team twee maal schuldig is bevonden aan het niet opkomen bij een wedstrijd kan het districtsbestuur dit team uit de competitie nemen.

Bij categorie A zal dit altijd gebeuren, waarbij de mogelijkheid aanwezig is aanvullende maatregelen te nemen voor de onderliggende teams.

Bij categorie B zal de competitieleider na de tweede keer contact opnemen met het bestuur van de betreffende vereniging. Indien uit dit contact blijkt dat het team de competitie niet op normale wijze kan afwerken wordt eveneens overgegaan tot het uit de competitie. Doet de vereniging de toezegging dat alles in het werk gesteld de resterende wedstrijden op normale wijze af te werken, dan blijft het uit de competitie nemen achterwege. Het spreekt wel voor zich dat bij een derde overtreding het team wel direct uit de competitie wordt genomen.

Het uit de competitie nemen na 2 keer niet opkomen is bij categorie B dus geen automatisme. Er is duidelijk sprake van een "kan-bepaling".

B: twee keer staken

Ook indien een team twee keer schuldig is bevonden aan het staken van een wedstrijd kan het districtsbestuur een team uit de competitie nemen.

Indien dit aan de orde is kijkt het districtsbestuur altijd naar de reden waarom de wedstrijden zijn gestaakt en naar de overtredingen die de tuchtcommissie bewezen heeft en op grond waarvan een team schuldig is bevonden.

C: Geweld

"Indien van een vereniging een team en/of leden eenmaal in extreme vorm of meerdere keren schuldig bevonden is/zijn aan geweld jegens anderen, kan het districtsbestuur een team of zelfs meerdere teams uit de competitie nemen".

Dit betekent dat het districtsbestuur de bevoegdheid heeft een team uit de competitie te nemen, indien het door de tuchtcommissie schuldig wordt bevonden aan bijvoorbeeld het deelnemen aan een collectieve vechtpartij of het molesteren van een scheidsrechter door een speler. Van belang hierbij is dat de tuchtcommissie eerst haar werk doet en uitspraak moet hebben gedaan.

Het districtsbestuur zal jaarlijks bepalen op welke wijze er uitvoering gaat worden gegeven aan het uit de competitie nemen van elftallen. De verenigingen ontvangen hierover apart bericht.

D: Belemmeren ordelijk verloop van de competitie

"Indien door handelen of nalaten van spelers en/of aanhang van dat team of meerdere teams, dan wel functionarissen van de vereniging een ordelijk verloop van de competitie wordt belemmerd, kan het districtsbestuur eveneens een of meerdere teams van een vereniging uit de competitie nemen."

De interpretatie van dit reglementartikel levert nog wel eens discussie op. Wanneer is er sprake van het “belemmeren van een ordelijk verloop van de competitie”?

Het belangrijkste aspect van sub d van dit reglementartikel is dat het districtsbestuur de bevoegdheid heeft een team (of zelfs een hele vereniging!) uit de competitie te nemen direct nadat het incident heeft plaatsgevonden en zonder dat de tuchtcommissie uitspraak heeft gedaan in de tuchtzaken.

Bij de bepaling of een ordelijk verloop van de competitie belemmerd wordt, wordt een cumulatie van onderstaande overtredingen gemaakt:

- Uitkomen met een niet-gerechtigde speler;
- Overtredingen spelerspas
- Het frauduleus handelen in de vorm van het niet vermelden van staken van wedstrijden op wedstrijdformulieren of het invullen van een fictieve uitslag op het wedstrijdformulier;
- Het niet vermelden van gele en/of rode kaarten op het wedstrijdformulier
- Overtredingen van de ordemaatregelen
- Het staken van wedstrijden
- Het niet spelen door schuld
- Collectieve vechtpartijen, waarbij door de tuchtcommissie of commissie van beroep wel een matiging in de reguliere strafmaat is aangebracht

Wanneer wel en wanneer niet uit de competitie?

Hier zijn geen keiharde richtlijnen voor. Alle incidenten worden afzonderlijk beoordeeld en gewogen. Wat wel van belang is, is de wijze waarop de vereniging meewerkt aan het onderzoek van de tuchtcommissie, of de namen van daders zijn doorgegeven, of er verenigingsstraffen zijn opgelegd en hoe het bestuur van een vereniging reageert op incidenten. De uiteindelijke uitspraak van de tuchtcommissie is in het geval van artikel 33 lid 1 sub c uiteraard ook van belang: is er wel of geen matiging in de straf aangebracht?

Aan de hand van incidenten heeft het districtsbestuur de bevoegdheid de verenigingen te verplichten een ondersteuningstraject aan te bieden. Het spreekt voor zich dat het bij volgende incidenten van belang is of de verenigingen aan deze verplichting heeft voldaan.

Kortom: alle zaken worden door de werkgroep monitoring van het district grondig gewikt en gewogen. Houdt u de mededelingen van het districtsbestuur hierover in de gaten en communiceer dit goed met uw achterban.

Beroepsmogelijkheden

Indien het districtsbestuur uitvoering geeft aan artikel 33 (of zaalvoetbal artikel 29) leden a, b en c, dan is er geen beroepsmogelijkheid. In dit geval is namelijk het volledige traject van de tuchtrechtspraak binnen de KNVB (tuchtcommissie en eventueel commissie van beroep) doorlopen en zijn er geen mogelijkheden beroep in te stellen tegen het besluit van het districtsbestuur.

Indien het districtsbestuur een team/vereniging op grond van artikel 33 (of 29 zaalvoetbal) lid 1 sub d (belemmeren ordelijk verloop van de competitie) uit de competitie neemt is er wel een beroepsmogelijkheid. Dit beroep dient de vereniging te richten aan het bestuur amateurvoetbal dat hiervoor een speciale commissie in het leven roept.

Stilzetten als gevolg van incidenten

Jaarlijks worden verschillende teams stilgezet als gevolg van incidenten, zoals (tijdelijk) staken van wedstrijden of andere vormen van wangedrag.

De (voorzitter van de) tuchtcommissie heeft een bevoegdheid teams stil te zetten. Deze bevoegdheid is reglementair vastgelegd. Maar, ook het districtsbestuur heeft de mogelijkheid wedstrijden uit het programma te halen.

Vaak is er veel onvrede nadat de tuchtcommissie of het districtsbestuur een team stilzet, hangende het onderzoek van de tuchtcommissie. Het gaat te ver de criteria die ten grond liggen aan deze maatregel in deze handleiding te beschrijven.

Bedenk hierbij wel dat ieder ernstig incident er één te veel is en dat het daarom belangrijk is in het kader van het lik op stuk beleid een strikt en duidelijk beleid te voeren. Mocht de aard van een incident zodanig zijn dat dit tot gevolg kan hebben dat een team uit de competitie wordt genomen, hetzij door de tuchtcommissie, hetzij als gevolg van het uitvoering geven van artikel 33/29 door het districtsbestuur, dan verdient het aanbeveling dat het betreffende team in de periode waarin de tuchtzaak wordt behandeld geen wedstrijden speelt.

Ook wanneer een vereniging niet meewerkt aan een onderzoek van de tuchtcommissie door bijvoorbeeld niet de namen van ouders of deelnemers aan collectieve vechtpartijen op te geven, kan worden overgegaan tot het uit het programma halen van teams.

Dit is maatwerk. Om die reden worden alle gebeurtenissen op en rond de velden wekelijks gemonitord. Daarnaast worden ook regelmatig teams stilgezet, die betrokken zijn bij incidenten, terwijl het betreffende team voorwaardelijk uit de competitie is genomen.

Bedenk hierbij wel dat het stilzetten van een team geen doel op zich is. Het is een middel dat de tuchtcommissie of districtsbestuur in bijzondere gevallen kunnen inzetten om tegemoet te komen aan de wensen van verenigingen de agressie op en rond de velden adequaat en consequent aan te pakken. Vooral dit laatste (consequent) levert nog wel eens vraagtekens op. Trek daar dan geen conclusies uit.

Nazorg

Uit de vele contacten die wij afgelopen jaren met verenigingen hebben gehad is ons duidelijk geworden dat het een enorme bron van irritatie is wanneer tegenstanders na een zeer (gewelddadig) incident, waarbij zelfs mensen in het ziekenhuis moesten worden opgenomen, op geen enkele manier interesse tonen in de slachtoffers.

Daarom een dringende oproep aan alle verenigingsbesturen: mocht een lid van uw vereniging zich schuldig hebben gemaakt aan een (ernstig) gewelddadige handeling: zorg niet alleen voor goede rapportages aan de tuchtcommissie, maar neem zeker ook contact op met het bestuur van de tegenstander. Informeer naar de toestand van het slachtoffer, laat iets van u horen, al is het maar in de vorm van een brief, een bos bloemen of een fruitmand. Toon aan dat u meeleeft met het slachtoffer en dat het ook uw bestuur ernst is met het bestrijden van agressie op en rond de velden. Maak daarbij ook duidelijk welke maatregelen uw bestuur heeft genomen tegen de betreffende dader, maar ook om herhaling te voorkomen. U zult zien dat u daarmee niet alleen veel goodwill kweekt, maar u neemt ook meteen veel spanning rond een te spelen returnwedstrijd weg. Leg deze stappen desnoods vast in een zo volledig mogelijk draaiboek, dat uw vereniging intern hanteert bij ernstige incidenten.

Onderhoud molestatie-, normen- en waardencommissie

Het districtsbestuur kan verenigingen die betrokken zijn geweest bij de molestatie van een scheidsrechter of deelname aan collectief wangedrag op voor een onderhoud. Dit onderhoud wordt nog wel eens door verenigingen verkeerd geïnterpreteerd. De veronderstelling is dat de molestatie-, normen- en waardencommissie de tuchtzaak zelf behandelt. Hiervan is echter geenszins sprake. Het behandelen van de tuchtzaak zelf is voorbehouden aan de tuchtcommissie, die ook uitspraak doet in de zaak.

De rol van de mnw-commissie ligt op een geheel ander vlak. De volgende vragen staan tijdens het gesprek met deze commissie centraal:

- Wat wordt van het bestuur van de vereniging verwacht herhaling te voorkomen?
- Wat heeft de vereniging gedaan op het gebied van nazorg in de richting van eventuele slachtoffers?
- Wat wordt van het bestuur van de vereniging verwacht indien er zich onverhoopt toch een volgend ernstig incident plaatsvindt?
- Op welke wijze kan de KNVB de vereniging ondersteunen op het gebied van "sportiviteit en respect"?
- Welke acties moeten er worden ondernomen om de returnwedstrijd in goede banen te leiden?

Om deze reden moet het onderhoud met de mnw-commissie niet te lichtzinnig worden opgevat. Vaak is het gesprek een waarschuwing met het oog op het uitvoering geven aan 33. Daarom ook heeft het onderhoud een min of meer verplichtend karakter. Indien de vereniging geen gehoor geeft aan een uitnodiging voor een onderhoud met deze commissie kan het districtsbestuur besluiten over te gaan tot het stilzetten van het betreffende team tot het moment waarop het onderhoud met de commissie wel heeft plaatsgevonden.

Wij proberen altijd een acceptabele periode tussen het versturen van het uitnodigen en het daadwerkelijke onderhoud met de commissie in acht te nemen. Van de verenigingen wordt vervolgens verwacht dat zij alles in het werk stellen een afvaardiging van het bestuur samen te stellen voor het onderhoud met de commissie.

Gedrag ouders bij pupillenwedstrijden

Steeds vaker worden we geconfronteerd met klachten van verenigingen over het gedrag van ouders bij met name pupillenwedstrijden. De laatste jaren worden er ook regelmatig pupillenwedstrijden gestaakt als gevolg van het wangedrag van ouders. Het is ons bekend dat veel pupillenwedstrijden om deze reden het einde niet halen en waarvan het staken te weinig bij de KNVB wordt gemeld.

Om deze reden wordt clubs geadviseerd extra aandacht te besteden aan preventie als het gaat om het tegengaan van ongewenst gedrag bij pupillenwedstrijden. Stel desnoods een daadkrachtig persoon aan die bereid is tijdens pupillenwedstrijden een oogje in het zeil te houden en indien noodzakelijk ook in staat en bereid is daadkrachtig, corrigerend en handelend op te treden.

Maak ouders tijdens ouderavonden duidelijk dat het bij pupillenwedstrijden vooral om het spelplezier en niet om het resultaat gaat. Zorg er voor dat er acceptatie is als het gaat om de beslissingen van de scheidsrechter/spelleider en laat de ouders de spelertjes geen aanwijzingen geven. Daar is de trainer of leider voor!

Uw website

Steeds vaker worden wij geconfronteerd met meldingen dat er problemen worden verwacht bij een wedstrijd omdat spelers/sters elkaar via berichten in het gastenboek van de verenigingswebsite bestoken met negatieve berichten of zelfs beledigingen en bedreigingen. De toon is daarmee gezet... Om deze reden adviseren wij binnen uw vereniging een persoon verantwoordelijk te maken voor het regelmatig doornemen van het gastenboek en waar nodig op adequate wijze in te grijpen in de vorm van het verwijderen van berichten, dan wel het (tijdelijk) sluiten van het gastenboek. Het voorkomt veel narigheid.

Ondersteuningsmogelijkheden

Mocht uw vereniging het gezamenlijke beleid tegen wangedrag op en rond de voetbalvelden ondersteunen en hieraan daadwerkelijk willen bijdragen, adviseren wij u om voor uw vereniging een "Normen- en waardenstatuut" op te stellen. Dat klinkt ingewikkelder dan het in feite is. Door het opstellen van dit statuut, dat moet worden goedgekeurd door de ALV van de vereniging, is uw bestuur in staat een preventief en correctief beleid te voeren. Indien u hieraan invulling wilt geven betekent dit het volgende:

- Er wordt een Normen- en waardencommissie (W&N) in het leven geroepen.
- Deze Normen en waardencommissie adviseert het bestuur op het gebied van preventieve en correctieve handelingen.
- Een gedragscode voor spelers, ouders/verzorgers, trainers, bestuurders, scheidsrechters/officials, toeschouwers en media maakt onderdeel uit van het statuut.
- Het is de bedoeling dat alle incidenten via een standaardformulier bij de commissie worden gemeld.
- Per seizoen wordt een actieplan opgesteld.

- Na afloop van ieder seizoen vindt een evaluatie plaats, die kan leiden tot aanpassing van beleid.

Daarnaast kunt u gebruik maken van andere ondersteuningstacten van de KNVB. Aan de hand van een “in-take-gesprek” kan de behoefte worden vastgesteld. Zo kan de KNVB een traject organiseren voor het technisch kader, voor het bestuurlijk kader of andere speciale doelgroepen.

De KNVB kan vanaf dit seizoen ook ondersteuning bieden met het Traject Sportiviteit & Respect (S&R) met als doel het voorkomen van ongewenst gedrag op en rond het veld.

Dit traject bestaat uit

- Een advies gesprek met het (jeugd)bestuur met concrete aanbevelingen over o.a. het opstellen van gedragsregels en inzetten van instrumenten die preventief kunnen werken
- Kaderavonden voor trainers en leiders om met hun praktijkervaringen uit te wisselen en concrete tips te geven over het omgaan met spelers, ouders, tegenstanders en de scheidsrechter
- Een evaluatiegesprek met het (jeugd)bestuur om de balans op te maken met aanbevelingen voor de lange termijn
- Een seizoen later een terugkombijeenkomst over S&R met bestuur (en eventueel kader) over de voortgang, knelpunten en wensen.

Bij het District kunt u contact opnemen west2-oc@knvb.nl (afdeling ondersteuning clubbesturen; telefoon 010 – 286 21 32) om een aanvraag in te dienen of informatie te krijgen over het traject Sportiviteit & Respect.

Ons kent ons

Onbekend maakt onbemind.

Zou dit ook betekenen dat bekend juist bemind maakt?

Een tweetal interessante stellingen. Probeer het eens uit! Is het juist dat spelers, leiders, trainers e.d. met elkaar de confrontatie aangaan, omdat zij elkaar niet kennen?

Probeer eens aan het begin van het seizoen een bijeenkomst te beleggen met de spelers van alle tegenstanders uit uw poule. Breng de spelers bijelkaar en laat ze met elkaar afspraken maken over de manier waarop alle wedstrijden in het nieuwe seizoen worden afgewerkt. Ook hierbij kan deze handleiding een rode draad zijn.

Herhaal dat desnoods halverwege het seizoen. Hoe staat de vlag er voor? Zijn de gemaakte afspraken nagekomen? Welke bijsturing is nodig? Tegen welke problemen zijn de 12 teams uit een poule aangelopen? Bespreek deze punten met elkaar. Zorg er voor dat van ieder team een delegatie aanwezig is.

En...aan het einde van het seizoen kan in een clubgebouw van een vereniging een afsluitende feestavond worden gehouden! Als dank voor de inzet van alle betrokkenen. Vergeet hierbij niet ook de (club)scheidsrechters van de verenigingen uit te nodigen.

De KNVB West II loopt al een paar jaar met dit idee. Welke verenigingen gaan dit eens uitproberen? Het spreekt voor zich dat de KNVB West II graag in dit soort initiatieven wil participeren.

Rapportageformulier voor verenigingen

Het is een bekend gegeven dat besturen van verenigingen vaak niet op de hoogte zijn van gebeurtenissen of incidenten. Met name bij uitwedstrijden blijkt dat er zich het een en ander afspeelt en het bestuur van de vereniging wordt hierover onvoldoende of zelf in zijn geheel niet geïnformeerd.

Om deze reden adviseren wij verenigingen een intern rapportageformulier te gebruiken. De leiders van de jeugdteams en de aanvoerders van de seniorenwedstrijden vullen dit formulier na iedere wedstrijd in

en zorgen er voor dat een daartoe aangewezen functionaris (secretaris of wedstrijdsecretaris) dit formulier zo snel mogelijk na de wedstrijd ontvangt.

Pas dan kunnen verenigingsbesturen adequaat reageren op incidenten. U krijgt als bestuur ook inzichtelijk welke problemen er zijn en welke spelers/teams voor uw vereniging een risico vormen. Bedenk namelijk dat het wangedrag van een individu of een team er toe kan leiden dat anderen de dupe kunnen worden. Zie hiervoor de tekst onder “artikel 33”.

Indien u gebruik gaat maken van dit rapportageformulier, schroom dan niet dit eventueel ook te gebruiken voor het signaleren van ongewenst gedrag in de richting van de afdeling wedstrijdzaken van de KNVB. Indien u suggesties heeft over een aanpassing van het formulier of eventuele aanvullingen, dan zouden wij het zeer op prijs stellen dit van u te mogen vernemen.

Voor vragen en/of opmerkingen over deze handleiding (of in het algemeen), kunt u zich wenden tot de afdeling wedstrijdzaken van het KNVB district West II:

E-Mailadres competitiezaken veldvoetbal
west2-competitie-veld@knvb.nl

E-Mailadres afdeling Ondersteuning Clubbesturen
west2-oc@knvb.nl

Faxnummer afdeling wedstrijdzaken
010 – 2862112

Postadres KNVB West II
Postbus 8200, 3009 AE ROTTERDAM

RAPPORTAGEFORMULIER VERENIGINGEN

Bijlage

Wedstrijd :
Wedstrijdnummer : Datum:-.....-..... Aanvang :
Ingevuld door:
Vereniging.....
Relatienummer:

1. **Zijn er gele en/of rode kaarten gegeven in de wedstrijd?** Ja / Nee (*)

Zo ja, welke spelers hebben een kaart ontvangen en voor welke overtreding?

Rugnummer: Team: Feit/overtreding: Tijd:

Rugnummer: Team: Feit/overtreding: Tijd:

Rugnummer: Team: Feit/overtreding: Tijd:

Rugnummer: Team: Feit/overtreding: Tijd:

2. **Heeft u bij één of meerdere spelers misdragingen waargenomen?** Ja / Nee (*)

Zo ja, welke misdragingen en door welke speler(s)?

--

3. **Was er sprake van discriminerende taal/uitlatingen en/of gedragingen?** Ja / Nee (*)

Zo ja, welke uitlatingen en door welke speler(s)

--

4. **Hoe beoordeelt u het gedrag van het publiek/de ouders van de tegenstander?**
 Zeer onsportief Onsportief Neutraal Sportief Zeer sportief
5. **Hoe beoordeelt u de rol van de scheidsrechter op het wedstrijdverloop met betrekking tot wangedrag/excessen en het voorkomen daarvan?**
 Onpartijdig Neutraal Partijdig, ten voordele van

Indien partijdig: noem enkele concrete voorbeelden:

6. **Hoe beoordeelt u de rol van de volgende functionarissen van de tegenstander op het wedstrijdverloop met betrekking tot wangedrag/excessen en het voorkomen daarvan?**

Assistent-scheidsrechter:

Zeer Slecht Slecht Neutraal Goed Zeer Goed

Aanvoerder

Zeer Slecht Slecht Neutraal Goed Zeer Goed

Trainers/Leiders:

Zeer Slecht Slecht Neutraal Goed Zeer Goed

Ouders (alleen bij jeugdwedstrijden):

Zeer Slecht Slecht Neutraal Goed Zeer Goed

Bestuur:

Zeer Slecht Slecht Neutraal Goed Zeer Goed

7. **Indien u bij vraag 6 bij één of meerdere functionarissen "slecht" of "zeer slecht" heeft aangekruist, verzoeken wij u dit te voorzien van een toelichting:**

VOETBAL IS ONS LEVEN

KNVB

District West II

Leningradplaats 13 - 15, 3066 SG ROTTERDAM

Postbus 8200, 3009 AE ROTTERDAM

Telefoon 010 286 21 11

Fax 010 286 21 10

E-mail west2@knvb.nl

Website: www.knvb.nl